

Valtioneuvoston asetus

eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain (1332/2022) 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 2 momentin, eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 9 §:n 3 momentin, 10 §:n 6 momentin ja 10 e §:n 3 momentin nojalla, sellaisina kuin niistä ovat maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 9 §:n 3 momentti laissa 1335/2022 ja 10 e §:n 3 momentti laissa 1357/2014:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään tuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä seuraavien maatalouden pinta-alaperusteisten tukien osalta:

1) jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115, jäljempänä *suunnitelma-asetus*, 16 artiklan 2 kohdassa ja 3 kohdan a alakohdassa sekä 69 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitetut tuet;

2) maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 9 §:ssä tarkoitetut kasvintuotannon tuet sekä 10 §:ssä ja 10 e §:ssä tarkoitetut kotieläintalouden tuet.

2 §

Asetuksen soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Tätä asetusta sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa myönnettäessä 1 §:ssä tarkoitettuja tukia, jos asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *peruslohkolla* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2022/1172, jäljempänä *laadunarviointiasetus*, 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua viitelohkoa;

2) *tiellä* kulkuyhteyttä varten rakennettua tai maatalousmaalla kulun vuoksi muodostunutta pysyväisluonteista kulkuväylää;

3) *vesistöillä* vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua vesistöä ja Ahvenanmaan maakunnan vesilain (Ålands författningssamling 1996:61) 3 §:n 30 kohdassa tarkoitettua vesistöä sekä viljelylohkojen tunnistusjärjestelmän (LPIS) Vesistöt-karttatasossa olevaa uomaverkostomallia;

4) *kesannolla* Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua alaa;

5) *peltolohkorekisterillä* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 68 artiklassa tarkoitettua viljelylohkojen tunnistusjärjestelmää;

6) *kaksitasouomalla* ojaa, jossa alivesiuomaa reunustaa toiselle tai molemmille puolille perustettu tulvatasanne;

7) *monimuotoisuuskaistalla* peruslohkon ulkorajalle kylvämällä perustettua yksi- tai monivuotista kukka- tai nurmikasvustoa;

8) *puulla* vähintään neljä metriä korkeaa yksi- tai monirunkoista, monivuotista puuvartista kasvia tai latvuksellista puumaista pensasta, jonka runko ja haarat kasvavat pystyyn tai yläviistoon ja jonka puumaiset varret kasvavat paksuutta ja pituutta sekä alle neljä metriä korkeaa katajaa.

4 §

Maatalousmaa

Maatalousmaalla tarkoitetaan tässä asetuksessa maataloustoimintaan käytettävää maata. Maatalousmaan tulee olla maan peittämää alaa. Maatalousmaahan katsotaan kuuluvaksi peruslohkojen sarkaojat ja niiden pientareet, muut tarkoituksenmukaiset lohkojen pientareet, suojakaislat ja muut vastaavat alueet. Vesilain 5 luvun 15 §:n ja Ahvenanmaan maakunnan vesilain 10 luvun 13 §:n mukaisiin suunnitelmiin perustuvien ojiin rakennettujen luonnonmukaisten uomien ja ojaan rakennettujen kaksitasouomien tulvatasanteet pientareineen mitattuna uoman keskeltä katsotaan olevan maatalousmaata, jos niistä ei ole maksettu eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 9 §:ssä tarkoitettua tai Ahvenanmaan vastaavan tukijärjestelmän mukaista korvausta taikka jos niitä ei koske mainitun lain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus.

Alojen, joiden pääasiallinen tarkoitus on muu kuin maataloustoiminta, ei katsota olevan maatalousmaata. Maatalousmaalla ei saa kasvaa puita, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä. Maatalousmaaksi ei katsota:

- 1) metsämaata, kitumaata, joutomaata eikä muuta metsätalousmaata;
- 2) metsänpohjan kasveja kasvavaa alaa;
- 3) metsäpuiden taimitarhaa;
- 4) muuta kuin 1—3 kohdassa tarkoitettua metsätaloustarkoitukseen kasvatettavaa puiden viljelmää;
- 5) joulupuuviljelmää;
- 6) leikkohavujen tuotantoalaa;
- 7) suota;
- 8) rakennettua kosteikkoa;
- 9) kalliota;
- 10) turvetuotantoaluetta;
- 11) puistoaluetta;
- 12) virkistys- tai piha-aluetta;
- 13) jaloittelutarhaa;
- 14) kiinteärakenteista ja -pohjaista kasvihuonetta;

- 15) kotitarveviljelmiä tonttialueiden puutarhoissa;
- 16) sisätilaviljelmiä ilman luonnonvaloa;
- 17) tietä;
- 18) vesistöä;
- 19) sienten viljelyalaa;
- 20) alaa, jolla ei ole todettu maataloustoimintaa kolmeen peräkkäiseen vuoteen;
- 21) tukikelvotonta alaa, joka on kooltaan yli 100 neliometriä tai joka on erotettavissa ilmakulvalta;
- 22) muuta 1—21 kohdassa tarkoitettua vastaavaa alaa.

Metsämaalla tarkoitetaan tässä asetuksessa puun tuottamiseen käytettävää tai käytettävissä olevaa maata, jolla puuston keskimääräinen vuotuinen kasvu suotuisimpien kasvuolojen vallitessa ja ohjekiertoaikaa käytettäessä on vähintään yksi kuutiometri hehtaaria kohden kuorineen. *Kitumaalla* tarkoitetaan tässä asetuksessa maata, joka on yleensä suoperäistä tai kivistä ja jolla puuston keskikasvu on alle yksi kuutiometriä mutta vähintään 0,1 kuutiometriä hehtaaria kohden vuodessa. *Joutumaalla* tarkoitetaan tässä asetuksessa aluetta, joka on luontaisesti täysin tai lähes puutonta ja jonka puuntuotoskyky on alle 0,1 kuutiometriä hehtaaria kohden vuodessa. *Taimitarhalla* tarkoitetaan tässä asetuksessa alueita, joissa kasvatetaan kaupallisiin tarkoituksiin hedelmäpuiden, marjakasvien, koristepuiden ja –pensaiden tai perennakasvien sekä liitteessä 1 tarkoitettujen muiden puutarhakasvien taimia tai juurakoita.

Peltometsäviljelyssä maatalousmaalla voi olla puita ja pensaita tuulensuojaistutuksina sellaisilla peruslohkon reunoilla, jotka eivät rajoitu metsään. Peltometsäviljelyksi hyväksyttävässä tuulensuojaistutuksessa puiden ja pensaiden taimet on istutettava peruslohkon reunalle myötälleen lohkon reunan muotoa. Istutusalueen kokonaisleveys saa olla enintään kaksi metriä.

Maatalousmaalla on oltava tehtynä normaalit maataloustoiminnan edellyttämät peruskunnostustoimenpiteet. Maatalousmaan viljelykunnosta on huolehdittava aktiivisesti tai maatalousmaalla on oltava luonnostaan maataloustuotantoon soveltuvat olosuhteet. Maatalousmaan maaperän tulee soveltua kasvien viljelyyn. Kosteaviljelyn alat voivat olla maatalousmaata, jos aloilla pystytään tekemään kosteaviljelyyn soveltuvien lajien edellyttämät viljelytoimet. Kosteaviljelyllä tarkoitetaan viljelyä maatalousmaalla, jossa pohjaveden pintaa on nostettu sääntösalojituksen tai muiden teknisten ratkaisujen avulla ja jolla on tarkoitus tuottaa tällaisella alalla tuottamiseen soveltuvia maataloustuotteita.

5 §

Maatalousmaan maankäyttölajit

Maatalousmaan katsotaan olevan maankäyttölajiltaan peltoa, jos se on peltoa, jota viljellään kasvien tuotantoa varten. Maatalousmaan katsotaan olevan maankäyttölajiltaan luonnonlaidunta ja -niittyä, jos se on pellon ulkopuolista ja pääosin nurmipeitteistä alaa, jota käytetään maataloustoimintaan.

6 §

Kasvinviljelyyn liittyvä maataloustuotteiden tuottaminen maatalousmaalla

Kasvinviljelyyn liittyväksi maataloustuotteiden tuottamiseksi katsotaan viljely maatalousmaalla, jossa yksi- tai monivuotinen kasvusto on perustettu kylvämällä tai istuttamalla riittävällä siemen- tai taimimäärällä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta, tarkoituksena tuottaa korjuu- ja markkinakelpoinen sato tai tarkoituksenmukainen ilmasto- tai ympäristöhyöty. Jos kyse on kasvulohkosta, jolla viljellään liitteessä 1 tarkoitettuja puutarhakasveja, riittää, että lohkolle kylvä-

tään esikasvi viimeistään mainittuna määräpäivänä. Jos lohkolle kuitenkin kylvetään tai istutetaan salaattikasveja, kiinankaalia, kukkakaalia, parsakaalia, kyssäkaalia, naurista, pinaattia tai tilliä, esikasviakaan ei tarvitse kylvää määräpäivään mennessä.

Jos poikkeukselliset sääolosuhteet estävät kylvämisen tai istuttamisen viimeistään 30 päivänä kesäkuuta, kylvö tai istutus on tehtävä heti olosuhteiden salliessa. Poikkeuksellisena sääolosuhteena pidetään tilannetta, jossa pitkään jatkuneiden runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi pellon märkyys on estänyt kylvämisen.

Kasvien viljelyssä on käytettävä alueelle soveltuvaa lajia ja lajiketta ja tehtävä 1 momentissa tarkoitettuja tavoitteita tukevia viljelytoimenpiteitä. Viljelykasvien juurilla on oltava mahdollisuus kasvaa maatalousmaan maaperään. Pysyvien puutarhakasvien istutuksessa on käytettävä kasvilajin mukaan soveltuvin osin liitteessä 2 määriteltyä istutustiheyttä. Monivuotisten kasvien kasvustoa on hoidettava siten, että markkinakelpoisen sadon tuottaminen perustamisvuoden jälkeisinä vuosina on kasvikohtaisesti mahdollista. Tarvittaessa monivuotinen kasvusto on uudistettava. Lannoitus, kasvinsuojelu ja muut tavanomaiset viljelytoimet on tehtävä niin, että ne tukevat sadon tuottamista satokasveilla. Jos rehunurmien satoa ei käytetä maataloustuotteeksi, nurmet on niitettävä kasvukaudella viimeistään 31 päivänä elokuuta.

7 §

Maatalousmaan avoimena säilyttämisvaatimus

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain (1332/2022) 5 §:ssä tarkoitettu maatalousmaan avoimena säilyttämisvaatimus koskee kesantoja, eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ympäristösopimuksia sekä aloja, jotka ovat maankäyttölajiltaan luonnonlaitumia tai -niittyjä. Kesantojen ja sellaisten luonnonlaitumien ja -niittyjen, jotka eivät sisälly ympäristösopimukseen, avoimena säilyttäminen on hoidettava niittämällä alat vuosittain viimeistään 31 päivänä elokuuta tai laiduntamalla. Muut kuin maataloustuotteiden tuottamiseen käytettävät peltoalat ja pysyvän nurmen alat on niitettävä vuosittain viimeistään 31 päivänä elokuuta, jos niillä on kasvustoa.

Puuvartisia kasveja sisältävillä aloilla 1 momentissa tarkoitettu maatalousmaan avoimena säilyttämisvaatimus koskee istutettujen puuvartisten kasvien rivi- ja taimivälejä. Kuolleet puut ja pensaat on poistettava alalta.

Suojakaistat ja monimuotoisuuskaistat sekä suunnitelma-asetuksen 31 ja 70 artiklan mukaiset sitoumusalat, joilla ei tuoteta maataloustuotteita, on säilytettävä avoimena.

8 §

Maatalousmaan käyttö muuhun kuin maataloustoimintaan

Maataloustoimintaan liittyvät tilapäiset, pienet maataloustuotantoon käyttämättömät alat katsotaan maatalousmaaksi, jos ne täyttävät 4 §:ssä säädetyt edellytykset. Maatalousmaalla voidaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti varastoida säilörehupaaleja, säilörehuaumoja, lannoitteita tai muuta vastaavaa tavaraa. Maatalousmaalla voi olla maataloustuotantoon liittyviä tilapäisiä ja kevytrakenteisia rakennelmia.

Maatalousmaalla saa tehdä viljelykuntoa parantavia kunnostustoimenpiteitä tai muita vastaavia toimenpiteitä, yhdyskuntateknisiä töitä sekä harjoittaa matkailuun ja vapaa-aikaan liittyvää toimintaa ja muuta vastaavaa toimintaa, jos toiminta ei vahingoita kasvustoa, joka on perustettu sadontuottotarkoituksessa. Maatalousmaalla, jota käytetään muuhun kuin maataloustoimintaan, on noudatettava suunnitelma-asetuksen 2 jaksossa säädetyt ehdollisuuden vaatimuksia. Edellä mainitut vaatimukset koskevat maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 9 §:ssä tarkoitettuja kasvintuotannon tukia siltä osin kuin kyse on suunnitelma-asetuksen 13 artiklassa

säädetyistä vaatimuksista. Käyttö muuhun kuin maataloustoimintaan ei saa vaarantaa alan maatalouskäyttöä seuraavana kasvukautena.

9 §

Maatalousmaan poistaminen maatalouskäytöstä

Jos maatalousmaata poistetaan maatalouskäytöstä, siitä on ilmoitettava tukihakemuksessa. Poistettavan alan korvauskelpoisuuteen sovelletaan 14 §:ää.

Jos ala myöhemmin kunnostetaan maatalousmaaksi ja sitä käytetään maataloustoimintaan, se on ilmoitettava tukihakemuksessa. Tuenhakijan tulee pyydettyäessä toimittaa alasta paikkaan sidottu valokuva tai muu riittävä todiste, joka osoittaa sen olevan maatalousmaata.

10 §

Pysyvä nurmi

Pysyvän nurmen alaan hyväksytään alat, joilla on heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja yli 50 prosenttia kasvulohkon alasta. Jos yli 50 prosenttia kasvulohkon alasta on heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja, pysyvän nurmen kasvulohkolla voi olla muita laidunnettavia ja tuotantoeläinten rehuksi soveltuvia kasveja kuin heinä- ja nurmirehukasveja, joista lehtipensaat ja lehtipuiden taimet voivat olla yksittäin tai pieninä ryhminä.

Pysyvän nurmen alaksi ei katsota puhtaita typensitojakasveja sisältäviä kasvustoja ja yksilajisia siemenviljelyksessä olevia nurmikasveja. Aloja, jotka kuuluvat sellaiseen Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:ssä tai eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuun sitoumukseen taikka Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ssä tarkoitettuun alaan, joissa lannoitteiden tai kasvinsuojeluaineiden käyttö on kielletty tai sitä on rajoitettu, ei oteta huomioon määritettäessä pysyvää nurmea.

11 §

Pysyvät kasvit

Pysyviin kasveihin kuuluvaksi lyhytkiertoiseksi energiapuuksi katsotaan alat, joille on istutettu puuvartisia monivuotisia kasveja tai joilla on perusrunkoja tai korjuun jälkeen maahan jääneitä kantoja, joihin tulee seuraavalla kasvukaudella uusia versoja. Lyhytkiertoisiksi energiapuiksi katsotaan haapa, hybridihaapa, poppeli ja paju, jos niiden sadonkorjuun enimmäiskiertoaika on korkeintaan seitsemän vuotta. Pajun istutustiheyden on oltava vähintään 6 000 kasvia hehtaarilla ja muiden lyhytkiertoisten energiapuiden istutustiheyden vähintään 2 000 kasvia hehtaarilla.

12 §

Tukikelpoinen hamppu

Hampun lajikkeista tukeen oikeuttavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 täydentämisestä lisävaatimuksilla eräille tukitoimityypeille, jotka jäsenvaltiot tämentävät mainitun asetuksen mukaisissa, vuosia 2023—2027 koskevilla YMP:n strategiasuunnitelmissaan, sekä säännöillä, jotka koskevat hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevassa toimenpidevaatimuksessa (GAEC-toimenpidevaatimus) 1 mainittua osuutta annetun komission

delegoidun asetuksen (EU) 2022/126 2 ja 3 artiklassa tarkoitetut lajikkeet, joiden tetrahydrokannabinolipitoisuus on enintään 0,3 prosenttia. Tuenhakijan on tukea hakiessaan ilmoitettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta annetun komission täytäntönpäytäasetuksen (EU) 2022/1173 8 artiklan 3 kohdan i alakohdassa tarkoitetut tiedot.

13 §

Tukikelpoinen ala Euroopan unionin suorissa viljelijätuissa

Maatalousmaa on suunnitelma-asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa ja 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tukimuodoissa tukikelpoista, jos sille on perustettu kasvusto tämän asetuksen 6 §:n mukaisesti viimeistään 30 päivänä kesäkuuta sinä vuonna, kun tukea haetaan, tai aiemmin, tai jos se on luonnonlaitumena ja -niittynä pysyvää nurmea, ja kasvulohko on ilmoitettu Ruokaviraston määräämällä tavalla. Kasvulohkon on oltava tukikelpoinen kasvukauden loppuun asti, kuitenkin vähintään 31 päivään elokuuta asti, jollei muualla toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen alojen lisäksi seuraavat alat ovat tukikelpoisia:

- 1) koeviljely- tai tutkimustoimintaan käytettävät kenttäkoeruudut yhdessä, jos kasveja viljellään maaperässä;
- 2) pienet vierekkäiset viljelykasvien alat yhdessä;
- 3) viljelytoimien varmistamiseksi tarpeellinen päiste;
- 4) hoitokäytävät puutarhakasvien tai muiden erikoiskasvien kasvulohkolla;
- 5) kasvulohkoon sisältyvä tai oman kasvulohkon muodostava kasvipeitteinen muokkaamaton suojakaista vesistöjen varrella;
- 6) kasvulohkoon sisältyvä tai oman kasvulohkon muodostava monimuotoisuuskaista;
- 7) Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:ssä tarkoitetut suojellut puut ja luonnonmuistomerkit erikseen digitoituina.

Jos yli 50 prosenttia kasvulohkon alasta on heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja, pysyvän nurmen kasvulohkolla voi olla maisemapiirteenä muita puita kuin laidunnettavia ja tuotantoeläinten rehuksi soveltuvia lehtipuiden taimia enintään 50 kappaletta hehtaarilla, jos ne ovat kasvulohkolla hajanaisesti. Puiden määrässä ei oteta huomioon peltometsäviljelyn tuulensuoja-puturivien puita.

14 §

Korvauskelpoinen ala eräissä maaseudun kehittämisen korvauksissa

Suunnitelma-asetuksen 69 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitetuissa korvausmuodoissa korvauskelpoista alaa on sellainen ala, joka oli korvauskelpoista vuonna 2022 ympäristökorvauksessa tai luonnonhaittakorvauksessa. Ala, joka on maankäyttölajiltaan luonnonlaidunta tai -niittyä ja joka oli vuonna 2022 vain luonnonhaittakorvauksessa korvauskelpoista, on korvauskelpoista kuitenkin vain luonnonhaittakorvauksessa.

Ala säilyy korvauskelpoisena, vaikka sillä ei väliaikaisesti harjoiteta maataloustoimintaa, jos se säilyy maatalousmaana. Ala menettää korvauskelpoisuutensa, jos:

- 1) maankäyttölajiltaan luonnonlaidunta tai -niittyä olevan alan, joka on saanut korvauskelpoisuuden vuonna 2015, maankäyttölaji muuttuu pelloksi;
 - 2) pinta-alamonitoroinnissa tai valvonnassa todetaan, että ala ei ole enää maatalousmaata.
- Korvauskelpoisen alan on täytettävä 13 §:n 3 momentissa säädetyt vaatimukset.

15 §

Harkinnanvarainen korvauskelpoisuus

Valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen korvauskelpoisuus voidaan myöntää alalle, joka on tullut aktiiviviljelijän hallintaan tilusjärjestelyiden kautta, jos uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti. Alan, jolle korvauskelpoisuus myönnetään, on oltava maatalousmaata.

Tilusjärjestelyllä tarkoitetaan:

- 1) kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 9 luvussa tarkoitettua uusjakoa;
- 2) kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 23 §:ssä tarkoitettua tilusjärjestelyä;
- 3) liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 63 §:ssä tarkoitettua tilusjärjestelyä;
- 4) yksityistielain (560/2018) 75 §:ssä tarkoitettua tilusvaihtoa ja alueen siirtoa;
- 5) vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 2 §:ssä tarkoitettua tilusjärjestelyä;
- 6) ratalain (110/2007) 53 §:ssä tarkoitettua tilusjärjestelyä.

16 §

Korvauskelvottoman alan lisääminen korvauskelpoiseen peruslohkoon

Edellä 14 ja 15 §:ssä sekä 17 §:ssä tarkoitettuun korvauskelpoiseen maankäyttölajiltaan peltoa olevaan peruslohkoon voidaan valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen ja peltolohkojen digitoinnista vastaavan viranomaisen hyväksynnän perusteella lisätä peltolohkokorekisterin päivityksen yhteydessä viljelytoimia hankaloittavien esteiden poistosta tai peruslohkon rajojen muutoksista syntyviä korvauskelvottomia aloja, jotka parantavat peruslohkon muotoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun alan on:

- 1) rajauduttava peltolohkokorekisterissä jo olevaan peruslohkoon;
- 2) oltava kooltaan alle 0,5 hehtaaria ja enintään 5 prosenttia mainitussa momentissa tarkoitusta peruslohkosta.

17 §

Korvauskelpoisuuden siirtäminen

Aktiiviviljelijä voi siirtää korvauskelpoisuuden omistuksessaan olevien 14 §:ssä tarkoitettun korvauskelpoisen alan ja korvauskelvottoman alan välillä. Alojen, joiden välillä korvauskelpoisuus siirretään, on oltava samaa maankäyttölajia. Kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi muutettavalta turvepellolta ei saa siirtää korvauskelpoisuutta Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ssä tarkoitettulle alalle. Maanomistaja voi siirtää omistamaltaan alalta korvauskelpoisuuden aktiiviviljelijän omistamalle korvauskelvottomalle alalle, jos lohkot sijaitsevat saman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella.

Korvauskelpoisuuden saa siirtää vain sellaiselta korvauskelpoiselta peruslohkolta, joilla on siirtoa edeltävänä vuonna ollut hyväksytyjä kasvulohkoja. Korvauskelpoisuus on siirrettävä koko peruslohkolta. Peruslohkon, jolta korvauskelpoisuus siirretään, on oltava suurempi tai yhtä suuri kuin peruslohkon, jolle korvauskelpoisuus siirretään. Korvauskelpoista alaa on siirrettävä yhteensä vähintään 0,2 hehtaaria. Korvauskelpoisuuden siirto peruslohkojen välillä on toteutettava yhtäaikaaisesti.

Peruslohkon, jolle korvauskelpoisuus siirretään, on oltava viljelykelpoinen siten, että peruskunnostustoimenpiteet on tehty viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022. Peruslohkolta, joka on maankäyttölajiltaan luonnonlaidun tai -niitty, voi siirtää korvauskelpoisuuden ainoastaan samaa maankäyttölajia olevalle peruslohkolle.

Korvauskelpoisuutta ei saa siirtää alalle, jolta se on ympäristön- tai ilmastonsuojelun edistämiseksi aikaisemmin siirretty pois.

Korvauskelpoisuuden siirtämisen hakumenettelyyn sovelletaan tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 3 lukua.

18 §

Korvauskelpoisuuden palauttaminen

Jos maatalouskäytöstä poistettu ala, jolta korvauskelpoisuus on poistettu vuonna 2023 tai sen jälkeen, otetaan takaisin maatalouskäyttöön, ala voi saada korvauskelpoisuuden takaisin. Jos korvauskelpoisuus on poistettu vuosien 2015—2022 aikana, peruslohko voi saada korvauskelpoisuuden takaisin vain hakemuksesta ja valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen.

Aktiivilijelijän on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakiessaan korvauskelpoisuuden palauttamista esitettävä pyydettäessä paikkaan sidottu valokuva alasta, joka osoittaa sen olevan maatalousmaata.

Korvauskelpoisuutta ei voi palauttaa alalle, jolta se on aikaisemmin siirretty pois. Jos ala ei ole maatalousmaata, sille ei voi palauttaa korvauskelpoisuutta.

19 §

Tukeen ja korvaukseen oikeuttavan vähimmäisalan laskeminen

Tukeen ja korvaukseen oikeuttavan vähimmäisalan laskennassa otetaan huomioon myös peltohlokkosterissä sijainniltaan ja pinta-alaltaan määritellyt alat, joista ei makseta tukea tai korvausta ja jotka ovat kooltaan vähintään 0,01 hehtaaria.

20 §

Peruslohko

Peruslohkon on oltava maatalousmaata paitsi, jos on kyse eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettusta ympäristösopimus-alasta.

Peruslohkon on oltava maantieteellisesti yhtenäistä maatalousmaata tai muuta aluetta. Peruslohkoa rajoittaa:

- 1) kunnan raja;
- 2) omistusoikeuden raja;
- 3) tukialueen raja;
- 4) ympäristösopimusalueen raja;
- 5) vesistö;
- 6) reuna-osa;
- 7) pysyväluonteinen tie;
- 8) metsä;

9) suunnitelma-asetuksen 69 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettuja tukia koskeva korvauskelpoisuus;

10) Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu ala;

11) maankäyttölaji;

12) merialue;

13) Euroopan unionin suorista viljelijätuksista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu Natura-alueella sijaitseva pysyvä nurmi;

14) tontti-, piha- tai puistoalue; taikka

15) muu kuin 1—14 kohdassa tarkoitettu vastaava raja.

Peruslohko voi olla samanaikaisesti vain yhden tuenhakijan hallinnassa. Peruslohko voi kuitenkin olla usean tuenhakijan hallinnassa, jos on kyse yhteiskäyttölohkoista.

Peruslohko digitoidaan peltolohkorekisteriin. Peruslohkon digitoitu pinta-ala on laadunarviointiasetuksen 2 artiklan 7 kohdan a alakohdan mukainen tukikelpoinen enimmäisala. Peruslohkon tukihakemukselle esitetyt enimmäispinta-ala, sijainti ja rajat on korjattava tämän asetuksen 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen tukien osalta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/1173 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua määräajassa.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua sopimusala on muodostettava uusi peruslohko, jollei alaa ole jo aiemmin ilmoitettu omana peruslohkonaan.

Peruslohkoja, joista ei haeta tukea ja jotka ovat kooltaan alle 0,05 hehtaaria, ei tarvitse ilmoittaa vuosittaisessa tukihakemuksessa, jos lohkojen kokonaispinta-ala on enintään yksi hehtaari. Tuenhakijan on kuitenkin tukihakemuksessa ilmoitettava, jos hänellä on tällaisia lohkoja hallinnassaan.

21 §

Kasvulohko

Kasvulohkolla tarkoitetaan peltolohkorekisterissä sijainniltaan ja tukikelpoiselta enimmäisalaltaan rajattuun yhteen peruslohkoon kuuluvaa yhtenäistä maatalousmaahan tai muuhun alaan kuuluvaa aluetta, jossa viljellään yhtä kasvilajia, kasvilajiketta, useamman kasvilajin seosta tai joka on kesantoa tai erityiskäytössä maataloustoiminnalle tai muulle alalle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Kasvulohko voi olla enintään peruslohkon suuruinen. Kasvulohko voi liittyä vain yhteen peruslohkoon. Kasvulohkojen rajat ja niiden pinta-alat voivat vaihdella peruslohkon sisällä vuosittain.

Keskimäärin enintään neljä metriä leveät suoja- ja monimuotoisuuskaistat voidaan hyväksyä kasvulohkolle tukihakemuksessa ilmoitetun kasvin tai käyttömuodon pinta-alaan.

Marja-, hedelmä- ja vihanneskasveista sekä muista kasvilajeista voidaan kustakin muodostaa kasviryhmittäin yksi kasvulohko, jos samaan ryhmään kuuluvia eri kasvilajeja viljellään vierekkäin siten, että yksittäisen kasvilajin pinta-ala on alle 0,05 hehtaaria. Edellä mainittua kasviryhmittäistä kasvulohkoa ei voi muodostaa, jos osa lohkoista on puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä koskevan lohko-kohtaisen toimenpiteen kohteena.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun ympäristösopimukseen sisältyvä aidattava tai raivauksella kunnostettava ala on erotettava omaksi kasvulohkokseen.

Edellä 4 §:n 4 momentissa tarkoitettu tuulensuojaistutus luetaan kasvulohkolle ilmoitetun viljelykasvin alaan. Metsään rajautuvan peruslohkon reunan tuulensuojaistutusta ei kuitenkaan lueta kuuluvaksi kasvulohkon viljelykasvin alaan.

Kasvulohko muodostaa paikkatiedon sisältävän tukihakemuksen hakukelpoisen yksikön, jota voidaan tarkastella yhdessä useamman kasvulohkon tai niiden osien kanssa pinta-alamonito-roinnissa tehtävää tarkastelua varten. Kasvulohkon tukeen ja korvaukseen oikeuttava vähimmäiskoko on 0,05 hehtaaria.

22 §

Reunaojan hyväksyminen perus- ja kasvulohkon alaan

Perinteiseen viljely- ja maankäyttötapaan kuuluva enintään kolme metriä leveä reunaoja voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon tukikelpoiseen pinta-alaan peruslohkon rajalle asti. Peruslohkon raja on tällöin reunaojan keskikohdassa. Jos reunaoja on yli kolme metriä leveä, pellon peruslohkon raja on reunaojan ja pellon taitekohdassa.

Peruslohkon rajalta viljellyn kasvuston reunaan mitatun reunaojan ja sen viljelemättömän pientareen yhteinen leveys voi olla enintään kaksi metriä. Viljelemättömällä pientareella tarkoitetaan piennarta, jolla ei kasva kasvulohkon viljelykasvia.

Jos reunaoja on vesilain mukaiseen ojitukseen liittyvä kaksitasouoma, uoma tulvatasanteineen voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon pinta-alaan uoman keskeltä mitattuna.

23 §

Sarkaojan tai muun kapean ojan hyväksyminen perus- ja kasvulohkon alaan

Perinteiseen viljely- ja maankäyttötapaan kuuluva enintään yhteensä kolme metriä leveä sarkaoja tai muu kapea oja pientareineen voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon pinta-alaan. Sarkaojalla tarkoitetaan tässä asetuksessa ojaa, joka on peruslohkon sisällä ja johtaa pääasiassa vain kyseiseltä peruslohkolta kertynyttä vettä sekä on tarpeen pellon peruskuivatuksen takia.

24 §

Puisten ja pensoittuneiden alueiden vähentäminen maatalousmaata olevan peruslohkon alasta

Puut ja pensaikot on vähennettävä peruslohkon alasta. Vähennystä ei kuitenkaan tehdä, jos kyseessä on:

- 1) suunnitelma-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu pysyvä viljelykasvi;
- 2) 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu tuotantoeläinten ravinnoksi soveltuva lehtipensas tai lehti-puun taimi tai 13 §:n 3 momentissa tarkoitettu puu pysyvällä nurmella;
- 3) Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:ssä tarkoitettu puu tai puuryhmä; taikka
- 4) 4 §:n 4 momentissa tarkoitettu tuulensuojaisitus.

Jos peruslohkoon kuuluvassa ojassa tai viljelemättömällä pientareella on yli 1,5 metrin korkeista pensaikkoa tai puita, nämä alueet on vähennettävä peruslohkon alasta. Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna pysyvällä nurmella olevan puun tai 3 kohdassa tarkoitettuna puun tai puuryhmän osalta vähennystä ei tehdä.

25 §

Viljelytekniset päisteet ja puutarhakasvien hoito- ja ajokäytävät

Kasvin normaaliin viljelytapaan kuuluvat välttämättömistä viljelyteknisistä syistä jätetyt viljelyssä tarkoituksenmukaiset päisteet voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon pinta-alaan.

Puutarhakasvien viljelytapaan kuuluvat hoitokäytävät ja viljely- tai sadonkorjuukoneiden liikumisen kannalta välttämättömät ajokäytävät voidaan hyväksyä kasvulohkon pinta-alaan. Hoito- ja ajokäytävien on oltava maatalousmaata sekä kyseisen kasvin viljelyn kannalta välttämättömiä ja kooltaan, sijainniltaan ja määrältään tarkoituksenmukaisia.

26 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 24 päivänä tammikuuta 2023.

Tällä asetuksella kumotaan perus- ja kasvulohkoista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (344/2015).

Helsingissä 19.1.2023

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Neuvotteleva virkamies Suvi Ruuska

Puutarhakasvit

koristekasvit (mukaan lukien yksi- ja monivuotiset avomaalla leikko- ja kuivakukiksi viljeltyt koristekasvit)

hedelmä- ja marjakasvit (mukaan lukien pähkinät)

vihannekset (mukaan lukien tilli, persilja, maa-artisokka, piparjuuri, raparperi ja parsia)
mausteyrtit ja lääkekasvit (mukaan lukien basilika, etelänarnikki, helokki, iisoppi, kamomilla-saunio, kangasajuruoho, kehäkukka, keltakatkerokko, kesäkynteli, kissanminttu, koiruoho, kultapiisku, liperi, maraljuuri, maurinmalva, maustekirveli, maustemeirami, mintut, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkimeirami, niittyhumala, nokkonen (ei kuitenkaan kuitunokkonen), punahattu, purasruoho, rakuuna, ratamot, reunuspäivänkakkara, rohtoraunioyrtti, rohtosormustinkukka, rohtovirmajuuri, ryytisalvia, saksankirveli, siankärsämä, sitruunamelissa, takiaiset, timjami, tuoksuampiaisyrtti, ukontulikukka, rohtotulikukka, unikko, öljyunikko, villasormustinkukka, väinönputki ja yrtti-iiso, ei kuitenkaan siemenmausteet)

Hedelmä- ja marjakasvien taimien istutustiheydet

kasvi	kasvia hehtaarilla
mansikat, mesimarjat ja jalomaaraimet*	15 000
herukat ja karviaiset	1 200
vadelmat	2 800
marjatuomipihlajat, marja-aroniat ja tyrnit	800
pensasmustikat	2 250
hedelmäpuut	400

* Jos mansikoita, mesimarjoja tai jalomaaraimia viljellään siten, että maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönsytaimien annetaan juurtua emotaimien viereen, taimitiheyden on oltava ensimmäisenä kasvukautena vähintään 11 000 kasvia hehtaarilla.